

ПОЈМОВНИК ДЕФИНИСАНИХ ТЕРМИНА

Појмовник обухвата све термине дефинисане у 32 Међународна рачуноводствена стандарда за јавни сектор (МРС-ЈС), за обрачунску основу, а који су одобрени до 15. јануара 2013. године. Списак ових МРС-ЈС дат је на последњој страни Појмовника. Овај појмовник не садржи термине дефинисане у МРС-ЈС према готовинској основи, *Финансијско извештавање према готовинској основи*. За ове термине треба погледати МРС-ЈС према готовинској основи.

Дефиниције

Референце на МРС-ЈС према обрачунској основи су дате путем броја стандарда и броја параграфа. На пример, "1.7" се односи на Међународни рачуноводствени стандард за јавни сектор (МРС-ЈС) 1, Презентација финансијских извештаја, параграф 7. Референце у заградама указују на мање разлике у формулацији.

Појам	Дефиниција
--------------	-------------------

Активно тржиште

21.14

Тржиште на коме постоје сви следећи услови:

- (а) ставке којима се тргује у оквиру тржишта су хомогене;
- (б) купци и продавци са израженом слободном вољом се обично могу наћи у сваком тренутку; и
- (ц) цене су доступне јавности.

Активности финансирања

2.8

Активности које доводе до измена величине и састава уложеног капитала и позајмица ентитета.

Актуарски

добити и губити

25.10

Садрже:

- (а) искуствена прилагођавања (ефекат разлике између претходних актуарских претпоставки и онога што се стварно догодило), и
- (б) ефекат промена актуарских претпоставки.

Амортизација

31.16

Систематска алокација (на трошкове) износа средства који се амортизује током корисног века трајања.

Амортизација

17.13

Систематски (плански) распоред отписиве вредности неког средства током његовог века употребе

Амортизована вредност финансијског средства или финансијске обавезе

29.10

Износ по коме се финансијско средство или финансијска обавеза одмерава приликом почетног признавања умањен за исплате главнице, уз додавање или одузимање кумулиране амортизације применом метода ефективне камате за све разлике између почетног износа и износа при доспећу и уз одузимање сваког умањења (директно или кроз рачун резервисања) по основу умањења вредности или ненаплативости.

Апропријација

24.7

Овлашћење добијено од законодавног тела за алокацију средстава за потребе које утврђује законодавство или сличан надлежни ентитет.

Биолошка трансформација

27.9

Процес раста, промене особина, производња и репродукција који доводе до квалитативних и квантитативних промена на биолошком средству.

Биолошко средство

27.9

Жива животиња или биљка.

**Бруто улагање
у лизинг**

13.8

Збир:

- (а) минималних плаћања за лизинг које потражује давалац лизинга код финансијског лизинга и
- (б) било која негарантована резидуална вредност која припада даваоцу лизинга

**Буџет
за више година**

24.7

Буџет одобрен за неколико година. Он не садржи објављене будуће процене или пројекције за периоде после буџетског периода.

**Буџетска
основа**

24.7

Обрачунска, готовинска или друга основа рачуноводства усвојена за буџет коју је одобрило законодавно тело

Валута за презентацију

4.10

Валута у којој се презентују финансијски извештаји

**Валутни
ризик**

30.83

Ризик да ће вредност финансијског инструмента флукуирати услед промена девизних курсева;

**Век трајања (имовине која не генерише
готовину) је или:**

21.14

- (а) Временски период током ког се очекује да ће ентитет користити имовину; или
- (б) Број производних или сличних јединица које ентитет очекује да ће добити од средства.

**Вредност
специфична за ентитет**

17.13

Садашња вредност новчаних токова које ентитет очекује од континуиране употребе неког средства и од његовог отуђења на крају века трајања или очекује приликом измирења неке обавезе.

**Гарантована резидуална
вредност**

13.8

- (а) у случају корисника лизинга, онај део резидуалне вредности за који гарантује корисник лизинга, или страна повезана са корисником (гарантовани износ је максимални износ који би у сваком случају могао бити плаћен);
- (б) у случају даваоца лизинга, онај део резидуалне вредности за који гарантује корисник лизинга или трећа страна која није повезана са даваоцем лизинга, а која је финансијски способна да исплати обавезе по гаранцији.

**Главни
руководећи
кадар**

20.4

- (а) сви руководиоци или чланови управних тела ентитета; и
- (б) друге особе које имају овлашћења и одговорност да планирају, управљају и контролишу активности извештајног ентитета. Када испуњава овај захтев, главни руководећи кадар обухвата:
- (i) члана управног одбора ентитета на нивоу државне управе, који има овлашћење и одговорност да планира, управља и контролише активности извештајног ентитета;
  - (ii) све главне саветнике тог члана; и
  - (iii) уколико већ нису обухваћени подпараграфом (а), виши ниво руководиоца извештајног ентитета, укључујући извршног руководиоца или сталног руководиоца извештајног ентитета.

**Годишњи
буџет**

24.7

Одобрени буџет за једну годину. Не укључује објављене будуће процене или пројекције за периоде после буџетског периода

Готовина

2.8

Подразумева готовину у благајни и депозите по виђењу.

Готовински еквиваленти

2.8

Краткорочна, високоликвидна улагања која се брзо претварају у познате износе готовине и која су подложна занемарљивом ризику промене вредности.

Грешке из претходног периода

3.7

Изостављени или погрешно исказани подаци из финансијских извештаја ентитета за један или више периода који произилазе из неупотребљавања или погрешне употребе поузданих информација које:

- (а) су биле доступне када су финансијски извештаји за дате периоде били одобрени за објављивање; и
- (б) за које се могло разумно очекивати да буду добијене и узете у обзир при састављању и презентацији тих финансијских извештаја.

У такве грешке убрајају се ефекти математичких грешака, грешака при примењивању рачуноводствених политика, погрешног тумачења чињеница, преваре или превида.

Група биолошких средстава

27.9

Скуп сличних живих животиња или биљака.

Губитак од умањења вредности имовине која генерише готовину

17.13

Износ за који књиговодствена вредност средства прелази његов надокнадиви износ.

Губитак од умањења вредности имовине која не генерише готовину

17.13

Износ за који је књиговодствена вредност средства већа од његовог надокнадивог услужног износа.

Давалац (у уговору о концесији за пружање услуга)

32.8

Ентитет који одобрава право на употребу средства концесије за пружање услуге кориснику.

Датум извештавања

2.8

Датум последњег дана периода извештавања на који се односе финансијски извештаји.

Девизни курс

4.10

Коефицијент размене двеју валута

Дериват

29.10

Финансијски инструмент или други уговор под делокругом МРС-ЈС 29 (видети параграфе 2–6) који

има све три следеће карактеристике:

- (а) његова вредност се мења као одговор на промене одређене каматне стопе, цене финансијског инструмента, цене робе, девизног курса, индекса или стопе цене, кредитног рејтинга или кредитног индекса или сличне варијабле, под условом да у случају нефинансијске варијабле, та варијабла није одређена за једну од уговорних страна (некад се назива "основним");
- (б) не захтева почетну нето инвестицију или почетну нето инвестицију која је мања него што би то захтевале друге врсте уговора за које се очекује да слично реагују на промене фактора тржишта;
- (ц) измирује се на будући датум.

**Догађаји
после датума извештавања**

14.5

Догађаји, повољни и неповољни, који су се догодили између датума извештавања и датума одобравања финансијских извештаја за објављивање. Постоје две врсте догађаја:

- (а) они који пружају доказе о околностима које су постојале на датум извештавања (усклађивање догађаја после датума извештавања); и
- (б) они који указују на околности после датума извештавања (неусклађивање догађаја после датума извештавања).

**Државни
планови**

25.10

Планови који нису програми комбиноване социјалне заштите формирану у складу са законом који послују као да су планови за више послодаваца за све ентитете у привредним категоријама одређеним законом.

Други ризик од промене цене

30.8

Ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати због промена тржишних цена (које нису оне које настају од ризика каматне стопе или валутног ризика), било да су ове промене проузроковане факторима специфичним за појединачни финансијски инструмент или његовог емитента, или да фактори утичу на све сличне финансијске инструменте којима се тргује на тржишту.

Економски век

13.8

Или:

- (а) период у току ког се очекује да средство генерише економске користи или услужни потенцијал у корист једног или више корисника, или
- (б) број производних или сличних јединица које један или више корисника очекују да добију употребом средства.

**Економски
ентитет**

1.7

Група ентитета састављена од ентитета који контролише и једног или више контролисаних ентитета.

**Ефективност
хеџинга**

29.10

Степен до кога се промене фер вредности или токова готовине ставке хеџинга које се могу приписати ризику хеџинга компензују са променама фер вредности или токовима готовине инструмента хеџинга (видети МРС-ЈС 29, параграфе АГ145–АГ156 Прилога А).

**Заједничка
контрола**

8.6

Уговорена подела контроле над неком активношћу путем обавезујућег споразума.

**Заједничко
улагање**

8.6

Обавезујући споразум којим се две или више страна обавезују да ће предузети активност која је предмет заједничке контроле.

**Зајмови (кредити)
и потраживања**

29.10

Недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим исплатама која нису котирана на активном тржишту осим:

- (а) средства која ентитет намерава да прода одмах или у кратком року и која би онда била класификована као средства која се држе ради трговања и она која ентитет после почетног признавања назначи по фер вредности кроз суфицит или дефицит;
- (б) она која ентитет после почетног признавања назначи као расположива за продају; или
- (ц) она за која ималац не може у значајној мери повратити своју целокупну почетну инвестицију, осим ако то није због погоршања кредита, и која ће бити класификована као расположива за продају.

Закључни курс

4.10

Курс размене валута на датум извештавања.

Законска обавеза

19.18

Обавеза која проистиче из:

- (а) уговора (на основу његових експлицитних или имплицитних услова);
- (б) закона; или
- (ц) других видова примене закона.

Залихе

12.9

Средства:

- (а) у облику материјала или сировина, који ће бити утрошени у процесу производње;
- (б) у облику материјала или сировина који ће бити утрошени или дистрибуирани у току процеса пружања услуга;
- (ц) која се држе ради продаје или дистрибуције током редовног пословања; или
- (д) у процесу производње са наменом продаје или дистрибуције

**Засебни
финансијски извештаји**

6.7

Финансијски извештаји које презентује ентитет који контролише, инвеститор у придружени ентитет или учесник заједничког

улагања у заједнички контролирани ентитет, у којима се улагања рачуноводствено обухватају на основу директног учешћа у нето имовини/капиталу, а не на основу резултата и нето имовине из извештаја ентитета у који је инвестирано

**Значајан
утицај**

8.6

Право учествовања у одлучивању о финансијским и пословним политикама у вези са неком активношћу, али не и право контроле или заједничке контроле над тим политикама.

**Значајан утицај
(у односу на трансакције повезаних страна)**

20.4

Моћ учествовања у одлучивању о финансијским и пословним политикама ентитета, али не и моћ контроле над тим политикама. Значајан утицај се може испољити на више начина, обично путем представљања у управном одбору или еквивалентном управљачком телу, али и, на пример, (а) учешћем у процесу доношења политике, (б) материјално значајним трансакцијама између ентитета у оквиру економског ентитета, (ц) разменом руководећег кадра или (д) зависношћу од техничких информација. Значајан утицај настаје по основу власничког учешћа, статута или споразума. У вези са власничким учешћем, претпоставља се да је значајан утицај у складу са дефиницијом из МРС-ЈС 7.

**Значајан утицај
(у односу на улагања у придружене ентитете)**

7.7

Право учествовања у одлучивању о финансијским и пословним политикама ентитета у који је инвестирано, али не и право контроле или заједничке контроле над тим политикама.

**Изведена
обавеза**

19.18

Обавеза која произилази из активности ентитета када је:

- (а) путем установљеног модела претходне праксе, објављених политика или довољно одређених текућих извештаја, ентитет наговестио осталим странама да ће прихватити одређене обавезе, и
- (б) као резултат тога, ентитет је изазвао оправдано очекивање осталих страна да ће измирити те обавезе.

**Извршиви
уговори**

19.18

Уговори по којима ниједна страна није извршила ниједну од својих обавеза или су обе стране делимично извршиле своје обавезе у подједнакој мери.

**Издаци плаћени
кроз порески систем**

23.7

Износи који су расположиви корисницима без обзира на то да ли они плаћају порезе или не.

Имовина која генерише готовину

21.14

Имовина која се држи за генерисање комерцијалног приноса.

Имовина која не генерише готовину

21.14

Сва имовина осим имовине која генерише готовину.

Имовина сегмента

18.27

Пословна имовина ангажована од стране сегмента у оквиру његових пословних активности директно приписива сегменту или која може да буде додељена сегменту на оправданој основи.

Уколико приход сегмента обухвата приход од камата или дивиденди, имовина сегмента обухвата одговарајућа потраживања, позајмице, улагања или другу имовину која ствара приходе.

Имовина сегмента не обухвата имовину по основу пореза на добит или еквивалената пореза на добит која је призната у складу са рачуноводственим стандардима који се односе на обавезе плаћања пореза на добит или еквивалената пореза на добит.

Имовина сегмента обухвата улагања, рачуноводствено обухваћена на основу метода удела само уколико је нето суфицит (дефицит) од таквих улагања укључен у приход сегмента. Имовина сегмента обухвата учешће у пословној имовини заједнички контролисаног ентитета које се рачуноводствено обухвата у складу са МРС-ЈС 8 *Учешћа у заједничким улагањима*.

Имовина сегмента утврђује се после одбијања одговарајућих одобрења исказаних у финансијским извештајима као непосредна пребијања.

Инвестиције које се држе до доспећа

29.10

Недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим исплатама и фиксним доспећем која ентитет дефинитивно намерава и може да држи до доспећа (видети МРС-ЈС 29, параграфе АГ29–АГ38 прилога А), осим:

(а) оних које ентитет након почетног признавања назначи по фер вредности кроз суфицит или дефицит;

(б) оних које ентитет назначи као расположиве за продају; и

(ц) оних која задовољавају дефиницију зајмова и потраживања.

Ентитет не класификује неко финансијско средство као оно које се држи до доспећа ако је ентитет, током текуће финансијске године или током две претходне финансијске године продао или рекласификовао више од безначајног износа инвестиција које се држе до доспећа пре њиховог доспећа (више него безначајан износ у односу на укупни износ инвестиција које се држе до доспећа), осим продаја или рекласификација које:

(i) су толико близу доспећа или датума позива на плаћање финансијског средства (на пример мање од три месеца пре доспећа) да промене тржишне каматне стопе не би имале значајан утицај на фер вредност финансијског средства;

(ii) се дешавају пошто је ентитет суштински сакупио првобитну главницу финансијског средства кроз плански распоређена плаћања или авансе; или

(iii) се могу приписати изолованом догађају који је ван контроле ентитета, који се не понавља и које ентитет није могао предвидети са сигурношћу.

Инвестициона имовина

16.7

Имовина (земљиште или објекат – или део објекта – или обоје) која се држи ради остварења прихода од закупнине или пораста вредности или и једног и другог, а не ради:

- (а) коришћења у производњи добара или услуга или у административне сврхе; или
- (б) даље продаје у току редовног пословања.

Инвестиционе активности

2.8

Стицање и отуђење дугорочне имовине и других улагања која не представљају готовинске еквиваленте

Иницијални

директни трошкови

13.8

Иницијални директни трошкови су инкрементални трошкови који се могу директно приписати преговарању и закључивању лизинга изузев трошкова који су настали код произвођача или посредника даваоца лизинга.

Инкрементална каматна стопа позајмљивања за корисника лизинга

13.8

Каматна стопа коју би корисник лизинга требало да плати за сличан лизинг или, ако се она не може утврдити, стопа која би на почетку периода трајања лизинга теретила корисника лизинга у случају позајмљивања средства на сличан рок и са сличним гаранцијама за куповину средства које је предмет лизинга

Инострано

пословање

4.10

Контролисани ентитет, придружени ентитет, заједничко улагање или део извештајног ентитета, чије су активности успостављене или се воде у земљи која није земља извештајног ентитета.

Инструмент капитала

Примењује се за период закључно са 31. децембра 2012.

15.9

Сваки уговор којим се доказује преостало учешће у имовини ентитета, након одбијања свих његових обавеза

Инструмент

капитала

Примењује се за период од 1. јануара 2013.

28.9

Сваки уговор којим се доказује преостало учешће у имовини ентитета, након одбијања свих његових обавеза.

Инструмент

са правом поновне продаје емитенту

28.9

Финансијски инструмент који имаоцу даје право да врати инструмент издаваоцу у замену за готовину или друго финансијско средство или се аутоматски враћа издаваоцу у случају настанка неизвесних догађаја у будућности или у случају смрти или повлачења имаоца инструмента.

Инструмент

хеџинга

29.10

Назначено дериватно или (само за хеџинг ризика од промена девизних курсева) назначено недериватно финансијско средство или недериватна обавеза за чије се фер вредности или токове готовине очекује да компензују промене фер вредности или токове готовине назначене ставке хеџинга (у МРС-ЈС 29, параграфима 81–86 и АГ127– АГ130 Прилога А, се разрађују дефиниције инструмента хеџинга).

Истекло доспеће

30.8

Финансијском средству је истекло доспеће када супротна страна не изврши плаћање када је оно доспело према уговору.

Истраживање

31.16

Оригинално и планирано истраживање предузето у циљу стицања новог научног или техничког знања и разумевања.

Јавно предузеће

1.7

Ентитет који поседује све следеће карактеристике:

- (а) има право да закључује уговоре у своје име;
- (б) има финансијско и пословно овлашћење да обавља делатност;
- (ц) продаје робу и услуге у редовном току свог пословања другим ентитетима, ради остваривања добити или потпуног покрића трошкова;
- (д) не ослања се на стално државно финансирање да би одржало сталност пословања (осим набавке производа у оквиру независне трансакције); и
- (е) контролише га ентитет из јавног сектора

Јединица која генерише готовину

26.13

Најмања препознатљива група средстава која генерише приливе готовине који су у највећој мери независни од прилива готовине других средстава или група средстава.

Каматна стопа садржана у лизингу

13.8

Дисконтна стопа која на почетку лизинга условљава укупну садашњу вредност:

- (a) минималних плаћања лизинга; и
- (б) негарантоване резидуалне вредности, која треба да буде једнака збиру

(i) фер вредности средства које је предмет лизинга и

(ii) свих иницијалних директних трошкова.

Каматни ризик

30.8

Каматни ризик је ризик да ће вредност финансијског инструмента флукуирати услед промена тржишних каматних стопа.

Квалификујућа полиса осигурања^a

25.10

Полиса осигурања коју је издао осигураватељ који није повезана страна (сходно дефиницији из МРС-ЈС 20) извештајног ентитета ако приходи од те полисе:

- (a) могу да буду употребљени за плаћање или финансирање примања запослених према дефинисаном плану примања;
- (б) нису доступни повериоцима извештајног ентитета (чак ни у случају банкрота) и не могу бити исплаћени извештајном ентитету осим уколико:
  - (i) ти приходи представљају суфицит средстава која нису неопходна да би се том полисом задовољиле све повезане обавезе по основу примања запослених; или
  - (ii) су ти приходи враћени извештајном ентитету ради надокнађивања већ исплаћених примања запослених.

Квалификујуће средство

5.5

Средство за које је неопходан значајан временски период да би било спремно за планирану употребу или продају.

Класа некретнина, постројења и опреме

17.13

Група средстава сличне природе или функције у оквиру пословања ентитета, приказаних као једна ставка за сврхе обелодањивања у финансијским извештајима.

Књиговодствена вредност (инвестиционе имовине)

16.7

Износ у коме је неко средство признато у извештају о финансијском стању.

Књиговодствена вредност (некретнина, постројења и опреме)

17.13

Износ по ком се средство признаје након одбијања акумулиране амортизације и акумулираних губитака услед умањења вредности имовине.

Књиговодствена вредност (нематеријалног средства)

31.16

Књиговодствена вредност је износ у ком је неко средство признато након одбитка акумулиране амортизације и акумулираних губитака од умањења вредности.

Књиговодствена вредност обавезе

10.7

Износ у ком је нека обавеза призната у извештају о финансијском стању

Књиговодствена вредност средства

10.7

Износ у ком је неко средство признато у извештају о финансијском стању након одбитка акумулиране исправке вредности и акумулираних губитака по основу умањења вредности.

Коначни буџет

24.7

Првобитни буџет коригован за све резерве, пренесене износе, трансфере, алокације, додатне апропријације и друге законски или, на сличан начин овлашћене, промене применљиве на буџетски период.

Консолидовани финансијски извештаји

6.7

Финансијски извештаји економских ентитета приказани као извештаји појединачног ентитета.

Контрола

2.8

Моћ управљања финансијским и пословним политикама другог ентитета, да би се остварила корист од његовог пословања.

Контрола над средством

23.7

Настаје када ентитет може да употребљава или на други начин остварује користи од средства приликом постизања својих циљева или може да забрани или на други начин регулише приступ другима за остварење тих користи.

Контролисани ентитет

6.7

Ентитет, укључујући и неинкорпорирани ентитет као што је ортаклук, који је под контролом другог ентитета (ентитета који контролише).

Контролни ентитет

6.7

Ентитет који има контролу над једним или више других ентитета.

Корисни век трајања (лизинга)

13.8

Процењени преостали период од почетка трајања лизинга, који није ограничен на период трајања лизинга, током ког се очекује да ће ентитет користити економске користи или услужни потенцијал садржан у датом средству.

Корисни век трајања (некретнина, постројења и опреме)

17.13

Представља:

(а) временски период током ког се очекује да ће ентитет користити имовину; или

(б) број производних или сличних јединица које

ентитет очекује да ће добити од средства.

Краткорочна примања запослених

25.10

Примања запослених (осим отпремнина) која доспевају за плаћање у року од дванаест месеци након завршетка периода у коме су запослени пружали релевантне услуге.

Кредитни ризик

30.8

Ризик да једна страна финансијског инструмента неће извршити обавезу и да ће узроковати код друге стране настанак финансијског губитка.

Курсна разлика

4.10

Разлика која проистиче из извештавања о истом броју јединица стране валуте у извештајној валути по различитим девизним курсевима.

Лизинг

13.8

Уговор по ком давалац лизинга преноси на корисника лизинга право коришћења средстава за договорени временски период у замену за плаћање или низ плаћања

Мањинско учешће

6.7

Онај део суфицита или дефицита и нето имовине/капитала контролисаног ентитета који се може приписати учешћу у нето имовини/капиталу које не поседује, директно или индиректно (кроз контролисане ентитете) ентитет који контролише.

Материјално значајна

1.7

Изостављања или нетачна приказивања ставки су материјално значајна ако могу, појединачно или колективно, утицати на одлуке или процене корисника на основу финансијских извештаја. Материјална значајност зависи од природе или величине изостављања или нетачног приказивања просуђене у датим околностима. Природа или величина ставке, или комбинација обе, могу бити одлучујући фактор.

Метод ефективне камате

29.10

Метод израчунавања амортизоване вредности финансијског средства или финансијске обавезе (или групе финансијских средстава или финансијских обавеза) и расподеле прихода од камате или расхода од камате током релевантног периода. Ефективна каматна стопа је стопа која тачно дисконтује очекиване будуће готовинске исплате или примања током очекиваног рока трајања финансијског инструмента или где је прикладно, током краћег периода на нето књиговодствену вредност финансијског средства или финансијске обавезе. Када израчунава ефективну каматну стопу ентитет треба да процени токове готовине узимајући у обзир све уговорне услове финансијског инструмента (на пример, плаћање унапред, куповне и сличне опције), али не треба да разматра будуће кредитне губитке. Израчунавање треба да укључи све накнаде и ставке плаћене или примљене између

уговорних страна које су саставни део ефективне каматне стопе (видети МРС-ЈС 9, *Приходи од трансакција размене*), трошкове трансакције и све друге премије или дисконте. Постоји претпоставка да се токови готовине и очекивано трајање групе сличних финансијских инструмената могу поуздано проценити. Међутим у оним ретким случајевима када није могуће поуздано проценити токове готовине или очекивано трајање финансијског инструмента (или групе финансијских инструмената) ентитет треба да користи уговорне токове готовине током целог уговорног периода финансијског инструмента (или групе финансијских инструмената).

**Метод удела
(у односу на учешћа
у заједничким улагањима)**

8.6

Рачуноводствени метод којим се учешће у заједнички контролисаном ентитету почетно евидентира по набавној вредности, а затим се коригује према променама учешћа учесника у заједничком улагању у нето имовини/капиталу заједнички контролисаног ентитета насталим након стицања. Извештај о финансијској успешности обухвата учешће учесника у заједничком улагању у суфициту или дефициту заједнички контролисаног ентитета.

**Метод удела
(у односу на улагања
у придружене ентитете)**

7.7

Рачуноводствени метод према коме се улагање почетно евидентира по набавној вредности, а затим се коригује према променама учешћа инвеститора у нето имовини/капиталу ентитета у који је инвестирано насталим након стицања. Извештај о финансијској успешности обухвата учешће инвеститора у суфициту или дефициту ентитета у који је инвестирано.

**Минимална
плаћања лизинга**

13.8

Плаћања у току трајања лизинга, која се захтевају или се могу захтевати од корисника лизинга, искључујући потенцијалне закупнине, трошкове за услуге и порезе које треба да плати давалац лизинга, а који ће му бити надокнађени, заједно са:

- (а) у случају корисника лизинга, сваким износом гарантованим од стране корисника лизинга или стране повезане са њим;
- (б) у случају даваоца лизинга, сваком резидуалном вредношћу коју му гарантује:
  - (i) корисник лизинга;
  - (ii) страна повезана са корисником лизинга; или
  - (iii) трећа страна која није повезана са даваоцем лизинга која је финансијски способна да испуни ту гаранцију.

Међутим, ако корисник лизинга има опцију куповине средства по цени за коју се очекује да ће бити знатно нижа од фер вредности

средства на датум када опција куповине постане остварива и када је на почетку лизинга извесно да ће се та опција искористити, минимална плаћања лизинга обухватају минимална плаћања током трајања лизинга до очекиваног датума реализације опције куповине и плаћење потребно за реализацију те опције.

Монетарна финансијска средства и финансијске обавезе (монетарни финансијски инструменти)

15.9

Финансијска средства и финансијске обавезе које треба примити или платити у фиксним или одредивим износима новца.

Монетарне ставке

4.10

Новац који се поседује и потраживања и обавезе које ће бити примљене или плаћене у фиксним или одредивим износима новца.

Награђивање главног руководећег кадра

20.4

Свака накнада или корист коју главни руководећи кадар, непосредно или посредно, добија од извештајног ентитета, за извршене услуге у својству чланова управних тела или у својству запослених у извештајном ентитету.

Надзор

20.4

Надгледање активности ентитета, уз овлашћење и одговорност контроле финансијских и пословних одлука ентитета, или значајног утицаја на њих.

Надокнадиви износ (некретнине, постројења и опреме)

17.13

Виши од следећа два износа: фер вредности имовине која генерише готовину умањена за трошкове продаје или употребне вредности.

Надокнадиви износ (средства или јединице која генерише готовину)

26.13

Виши од следећа два износа: фер вредност имовине која генерише готовину умањена за трошкове продаје или употребна вредност.

Надокнадиви услужни износ

21.14

Виши од следећа два износа: фер вредност имовине која не генерише готовину умањена за трошкове продаје или употребна вредност.

Напомене

1.7

Садрже информације поред оних које су презентоване у извештају о финансијском стању, извештају о финансијском учинку, извештају о променама средстава/капитала и извештаја о новчаним токовима. У напоменама се налазе вербални описи или рашчлањивања ставки обелодањених тим извештајима и информације о ставкама које не испуњавају услове за признавање у тим извештајима.

Негарантована резидуална вредност

13.8

Онај део резидуалне вредности средства које је предмет лизинга, чију реализацију не гарантује давалац лизинга или је гарантована само од стране повезане са даваоцем лизинга.

Незарађени приход

од финансирања

13.8

Разлика између:

- (а) бруто улагања у лизинг и
- (б) нето улагања у лизинг.

Неизводљив (1)

1.7

Примена захтева је неизводљива када ентитет не може да га примени иако је уложио довољан напор да то уради

Неизводљива примена (2)

3.7

Неки захтев је неизводљив када ентитет не може да га примени иако је уложио довољан напор да то уради. За одређени претходни период је неизводљиво применити промену рачуноводствене политике ретроспективно или извршити ретроспективно преправљање у циљу исправке грешке ако:

- (а) се не могу одредити ефекти ретроспективне примене или ретроспективног преправљања;
  - (б) ретроспективна примена или ретроспективно преправљање изискују претпоставке о томе каква би намера руководства била у том периоду; или ако
  - (ц) ретроспективна примена или ретроспективно преправљање изискују значајне процене износа и није могуће направити објективну разлику између информација о тим проценама које:
    - (i) пружају доказе о околностима које су постојале на датум(е) од ког те износе треба признати, одмерити или обелоданити; и
    - (ii) би биле доступне када би се финансијски извештаји за тај претходни период одобрили за објављивање,
- и других информација.

Некретнина коју користи власник

16.7

Имовина у поседу (власника или закупца у оквиру дугорочног закупа) намењена за коришћење у производњи или снабдевању робом или услугама или за административне сврхе.

Некретнине, постројења и опрема

17.13

Материјална средства која:

- (а) ентитет држи ради употребе у производњи или омогућавања продаје робе или пружања услуга, ради изнајмљивања другима, или у административне сврхе; и
- (б) за која се очекује да ће се употребљавати дуже од једног извештајног периода.

Нематеријална имовина

31.16

Немонетарна имовина без физичке суштине која се може идентификовати.

Немонетарне ставке

10.7

Ставке које нису монетарне

Неопозиви лизинг

13.8

Лизинг који се може опозвати само:

- (а) у случају неког непредвиђеног догађаја;
- (б) уз допуштење даваоца лизинга;
- (ц) уколико корисник лизинга закључи нови лизинг за исто или еквивалентно средство са истим даваоцем лизинга;
- (д) на основу плаћања додатног износа од стране корисника лизинга, тако да је на почетку лизинга прилично извесно да ће се лизинг наставити.

Нето имовина/капитал

1.7

Преостало учешће у имовини ентитета, после одбијања свих његових обавеза.

Нето остварива вредност

12.9

Процењена продајна цена у току редовног пословања, умањена за процењене трошкове довршавања и процењене трошкове неопходне за реализацију продаје, размене или дистрибуције.

Нето улагање у инострани ентитет

4.10

Учешће извештајног ентитета у нето имовини/капиталу тог ентитета.

Нето улагање

у лизинг

13.8

Бруто улагање у лизинг дисконтовано по каматној стопи садржаној у лизингу.

Новчане казне

23.7

Економске користи или услужни потенцијал који примају или могу примати ентитети јавног сектора, које одреди суд или други орган за спровођење закона, као последицу кршења закона или прописа.

Новчани

токови

2.8

Приливи и одливи готовине и готовинских еквивалената.

Обавезе

1.7

Садашње обавезе ентитета које проистичу из прошлих догађаја, чије измирење ће довести до одлива економских користи или услужног потенцијала из ентитета.

Обавезе по основу кредита

30.8

Финансијске обавезе, осим краткорочних обавеза према добављачима, које имају уобичајене кредитне услове.

Обавезе сегмента

18.27

Пословне обавезе произашле из пословних активности сегмента које су директно приписиве сегменту или могу да буду алоциране на сегмент по разумној основи.

Уколико расходи сегмента обухватају расходе камате, обавезе тог сегмента обухватају одговарајуће обавезе које се укамаћују.

Обавезе сегмента обухватају учешће заједнички контролисаног ентитета у обавезама које се рачуноводствено обухватају пропорционалним консолидовањем у складу са МРС-ЈС 8, *Учешће у заједничким улагањима*.

Обавезе сегмента не обухватају порез на добит или еквивалентне обавезе признају у складу са рачуноводственим стандардима који се односе на обавезе плаћања пореза на добит или еквивалената пореза на добит.

Обавезујући догађај

19.18

Догађај који доводи до законске или изведене обавезе, за коју ентитет нема никакву реалну алтернативу осим да је измири.

Обавезујући споразум (за уговор о концесији за пружање услуга)

32.8.

Описује уговоре и друге аранжмане којима се додељују слична права и обавезе странама као да су у облику уговора.

Обрачунска основа

1.7

Рачуноводствена основа према којој се трансакције и други догађаји признају у тренутку њиховог настанка (а не само када се прими или изда готовина или еквивалент готовине). Због тога се трансакције и догађаји рачуноводствено евидентирају и признају у финансијским извештајима за периоде на које се односе. Елементи који се признају по обрачунској основи су имовина, обавезе, нето имовина/капитал, приход и расходи.

Ограничења на пренета средства

23.7

Одредбе које ограничавају или дају смернице у погледу намена за које се може употребљавати пренето средство, али не захтевају да се будуће економске користи или услужни потенцијал врате преносиоцу уколико нису употребљени како је назначено.

Одредбе за пренета средства

23.7

Услови закона или прописа, или обавезујућег споразума, наметнути за употребу пренетог средства од стране ентитета који представљају екстерне ентитете у односу на извештајни ентитет.

Оператор (у уговору**о концесији за пружање услуга)**

32.8.

Ентитет који користи средство концесије за пружање услуге за пружање јавних услуга које подлежу контроли средства од стране даваоца.

Опорезиви**догађај**

23.7

Догађај за који држава, законодавна власт или други орган одреди да буде предмет опорезивања.

Општи државни сектор

22.15

Чине сви организациони ентитети државе како је дефинисано у статистичким основама финансијског извештавања

Остала дугорочна примања запослених

25.10

Примања запослених (осим примања по престанку запослења, отпремнина) која не доспевају за исплату у периоду од дванаест месеци након краја периода у којем су запослени вршили услуге у вези с тим.

Остатак вредности (резидуална вредност)**некретнине, постројења и опреме или нематеријалне имовине**

17.13

Нето износ који ентитет очекује да ће добити за неко средство на крају његовог века употребе, по одбитку очекиваних трошкова отуђења.

**Отписива
вредност**

17.13

Набавна вредност средства, или други износ који замењује ту вредност у финансијским извештајима, умањен за преосталу вредност тог средства.

Отпремнине

25.10

Примања запослених која се исплаћују као резултат било:

- (а) одлуке ентитета да прекине рад неког запосленог пре уобичајеног датума пензионисања; или
- (б) одлуке запосленог да добровољно прихвати да је вишак, у замену за та примања.

**Планови
дефинисаних доприноса**

25.10

Планови примања по престанку запослења по којима ентитет плаћа фиксне доприносе засебном ентитету (фонду) при чему неће имати законску нити изведену обавезу плаћања накнадних доприноса уколико тај фонд нема довољно средстава за исплату свих примања запослених која се односе на њихов рад у текућем и претходним периодима.

Планови дефинисаних примања

25.10

Планови примања по престанку запослења сем планова дефинисаних доприноса.

Планови за више послодаваца

25.10

Планови дефинисаних доприноса (који нису државни планови и програми комбиноване социјалне заштите) или планови дефинисаних примања (који нису државни планови) којима се:

- (а) удружују средства различитих ентитета који нису под заједничком контролом; и
- (б) користе та средства ради давања примања запосленима из више од једног ентитета тако што су нивои доприноса и примања одређени без обзира на то који ентитет запошљава запослене о којима је реч.

Планови примања по престанку запослења

25.10

Формални или неформални аранжмани према којима неки ентитет обезбеђује примања за једног или више запослених по престанку запослења.

Повезана страна

20.4

Сматра се да су стране повезане када једна страна има могућност да контролише другу страну или има значајан утицај на другу страну, у доношењу финансијских и пословних одлука, или уколико су ентитет – повезана страна и други ентитет предмет заједничке контроле.

Повезане стране укључују:

- (а) ентитете који непосредно, или посредно, преко једног или више посредника, контролишу извештајни ентитет, или су под контролом извештајног ентитета;
- (б) придружене ентитете (видети Међународни рачуноводствени стандард за јавни сектор МРС–ЈС 7 – Рачуноводство улагања у придружене ентитете);
- (ц) појединце који поседују, непосредно или посредно, учешће у извештајном ентитету, које им омогућава значајан утицај на тај ентитет, као и чланови уже породице таквог лица;
- (д) главни руководећи кадар, и чланови уже породице главног руководећег кадра; и
- (е) ентитете у којима особе наведене под (ц) и под (д), поседују значајно учешће, непосредно или посредно, или имају могућност значајног утицаја.

Пољопривредна делатност:

27.9

Управљање ентитета биолошком трансформацијом и убирањем биолошких производа ради:

- Продаје;
- Дистрибуције без накнаде или за номиналну накнаду;
- Прераду у пољопривредне производе или за стварање додатне пољопривредне имовине ради продаје или расподеле без накнаде или за номиналну накнаду.

Пољопривредни производ

27.9

Убрани (сакупљени) производ биолошких средстава датог ентитета.

Порези

23.7

Економске користи или услужни потенцијал за које постоји обавеза да се плате или могу платити ентитетима јавног сектора, у складу са законима или прописима, установљеним за обезбеђивање прихода држави.

**Порески издаци
(који се признају
за пореске сврхе)**

23.7

Приоритетне одредбе у закону о порезу које обезбеђују одређеним пореским обвезницима уступке који нису доступни другима.

**Пословне
активности**

2.8

Активности ентитета које не спадају у активности инвестирања или активности финансирања.

Пословни лизинг

13.8

Лизинг који је различит од финансијског лизинга.

Потенцијална закупнина

13.8

Део плаћања за лизинг који није одређен у фиксном износу већ је заснован на неком другом чиниоцу чија промена није зависна од протока времена (на пример, проценат од будуће продаје, степен будућег коришћења, будући индекси цена, будуће тржишне каматне стопе).

Потенцијална имовина

19.18

Могућа имовина које настаје по основу прошлих догађаја и чије постојање ће бити потврђено једино настанком или ненастанком једног или више неизвесних будућих догађаја који нису у потпуности под контролом датог ентитета.

**Потенцијална
обавеза**

19.18

- (а) могућа обавеза која настаје на основу прошлих догађаја и чије постојање ће бити потврђено само настанком или ненастанком једног или више неизвесних будућих догађаја који нису у потпуности под контролом датог ентитета, или
- (б) садашња обавеза која настаје по основу прошлих догађаја, али није призната, јер:
  - (i) није вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи или услужни потенцијал бити захтеван за измирење обавезе, или
  - (ii) износ обавезе се не може довољно поуздано одмерити.

Почетак лизинга

13.8

Почетак лизинга је ранији од следећих датума – датума уговора о лизингу или датума обавезивања

страна да ће се придржавати главних одредби лизинга. На овај датум:

(а) Лизинг се класификује или као пословни или као финансијски лизинг; и

(б) У случају финансијског лизинга, одређују се износи које треба признати на почетку трајања лизинга.

Почетак трајања лизинга

13.8

Датум од ког корисник лизинга има право да користи средство које је предмет лизинга. То је датум иницијалног признавања лизинга (то јест признавање средстава, обавеза, прихода или расхода који настају као резултат лизинга).

Првобитни буџет

24.7

Почетни одобрени буџет за буџетски период.

Предвиђена трансакција

29.10

Неизвршена, али очекивана будућа трансакција.

Преноси

23.7

Приливи будућих економских користи или услужног потенцијала, који нису порези, од трансакција које нису трансакције размене.

Престанак признавања

29.10

Уклањање претходно признатог финансијског средства или финансијске обавезе из извештаја о финансијској позицији ентитета.

Придружени

ентитет

7.7

Ентитет, укључујући и неинкорпорирани ентитет као што је ортаклук, у ком инвеститор има значајан утицај и који није ни контролисани ентитет нити заједничко улагање инвеститора.

Примања

запослених

25.10

Сви облици накнада које ентитет даје у размену за услуге запослених.

Примања по престанку запослења

25.10

Примања запослених (осим отпремнина) која треба исплатити по престанку запослења.

Принос

на средства плана

25.10

Кamate, дивиденде или сличне расподеле и остали приходи изведени из средстава плана заједно са реализованим и нереализованим добицима или губицима од средстава плана, умањене за било какав трошак управљања планом (осим оних укључених у актуарске претпоставке које се користе за мерење дефинисаних обавеза за примања) и за било коју обавезу за порез насталу по основу самог плана.

Приход

1.7

Бруто прилив економских користи или услужног потенцијала током извештајног периода који доводе до повећања нето имовине/капитала, осим повећања услед уплата власника.

Приход сегмента

18.27

Приход о коме је извештено у извештају о финансијској успешности ентитета, који је директно приписив сегменту и одговарајући део прихода ентитета који може да буде распоређен на сегмент по разумној основи, било по основу буџетске расподеле или сличних давања, донација, трансфера, наплаћених казни, накнада или продаје екстерним купцима или трансакција са другим сегментима истог ентитета.

Приход сегмента не обухвата:

- (а) ванредне ставке;
- (б) приходе од камате или дивиденде, укључујући камату по основу аванса или позајмица другим сегментима, осим када је пословање сегмента примарно финансијске природе;
- (ц) добитке од продаје улагања или добитке од гашења дуга, осим када је пословање сегмента примарно финансијске природе.

Приходи сегмента обухватају: учешће ентитета у нето суфициту (дефициту) придружених ентитета, заједничких улагања или других улагања, рачуноводствено обухваћених методом удела, само уколико су те ставке укључене у консолидовани или укупни приход ентитета.

Приходи сегмента обухватају учешће заједничких улагања у приходима заједнички контролисаног ентитета које се рачуноводствено обухвата пропорционалним консолидовањем у складу са МРС–ЈС 8, *Учешће у заједничким улагањима*.

Програми комбиноване социјалне заштите

25.10

Формирају се у складу са законом и

- (а) послују као планови за више послодаваца са циљем обезбеђивања примања по престанку запослења.
- (б) обезбеђују примања која нису накнаде за услуге пружене од стране запослених.

Промена рачуноводствене процене

3.7

Кориговање књиговодствене вредности средства или обавезе или износа периодичног трошења средства, које произилази из процене садашњег стања, и повезаних очекиваних будућих користи и обавеза, средстава и обавеза. Промене рачуноводствених процена произилазе из нових информација или нових догађаја и у складу с тим не представљају исправке грешака.

Пропорционална консолидација

8.6

Метод рачуноводственог обухватања, помоћу ког је учешће учесника заједничког улагања у сваком делу имовине, обавеза, прихода и расхода заједнички контролисаног ентитета комбиновано “ред по ред” са сличним ставкама у финансијским извештајима учесника заједничког улагања или саопштено као засебна линијска ставка у финансијским извештајима учесника заједничког улагања.

Проспективна примена

3.7

Проспективна примена промене рачуноводствене политике и признавања ефекта промене рачуноводствене процене су:

- (а) примена нове рачуноводствене политике на трансакције, друге догађаје и стања који се јављају након датума на који се политика мења; и
- (б) признавање ефекта промене рачуноводствене процене у садашњем и будућим периодима на које утиче та промена.

Примена резултата истраживања или примена другог научног достигнућа или дизајна производње нових значајно побољшаних материјала, уређаја, производа, процеса, система или услуга пре приступања комерцијалној производњи или коришћењу.

Расподела власницима

1.7

Расподела будућих економских користи или услужног потенцијала свим власницима или неким од њих, у виду оствареног приноса на улагање или повраћаја улагања.

Расход сегмента

18.27

Расход који проистиче из пословних активности сегмента, који је директно приписив сегменту и одговарајући део расхода који може да буде распоређен на сегмент по разумној основи, укључујући расходе који се односе на испоруке робе и услуга екстерним странама, као и расходе који се односе на трансакције са другим сегментима истог ентитета. Расход сегмента не обухвата:

- (а) ванредне ставке;
- (б) камату, укључујући камату по основу аванса или позајмица од других сегмената, осим када је пословање сегмента примарно финансијске природе;
- (ц) губитке од продаје улагања или губитке од гашења дуга, осим када је пословање сегмента примарно финансијске природе;
- (д) учешће ентитета у нето губитку или губицима придружених ентитета, заједничких улагања или других улагања, рачуноводствено обухваћених методом удела;
- (е) расходе пореза на добит или еквиваленте пореза на добит који су признати у складу са рачуноводственим стандардима који се односе на обавезу плаћања пореза на добит; или
- (ф) опште трошкове управе, трошкове главног седишта и друге трошкове који настају на нивоу ентитета и односе се на ентитет као целину. Међутим расходи понекад настају на нивоу предузећа за рачун сегмента. Такви расходи се сматрају расходима сегмента уколико се односе на пословне активности сегмента и могу да буду директно приписани сегменту или алоцирани на сегмент по разумној основи.

Расходи сегмента обухватају учешће у расходима заједнички контролисаног ентитета који се рачуноводствено обухвата пропорционалним консолидовањем у складу са МРС–ЈС 8, *Учешћа у заједничким улагањима*.

За пословање сегмента које је примарно финансијске природе, приходи и расходи од камате, за сврхе извештавања по сегментима, могу бити приказани као појединачан нето износ, само уколико су те ставке приказане у нето износу у консолидованим извештајима или финансијским извештајима ентитета.

Расходи

17

Смањења економских користи или услужног потенцијала током извештајног периода, у облику одлива или трошења средстава или настанка обавеза које доводе до смањења нето имовине/капитала, осим оних које се односе на расподелу добити власницима.

Рачуноводствена основа

24.7

Обрачунска или готовинска основа рачуноводства према дефиницији у Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор према обрачунској основи и Међународном рачуноводственом стандарду за јавни сектор према готовинској основи.

Рачуноводствене политике сегмената

18.27

Рачуноводствене политике усвојене за припремање и презентацију финансијских извештаја консолидоване групе или ентитета као и рачуноводствене политике које се специфично односе на извештавање по сегментима

Рачуноводствене политике

3.7

Посебни принципи, основе, конвенције, правила и праксе које је усвојио ентитет у припреми и презентацији финансијских извештаја.

Редован начин куповине или продаје

29.10

Куповина или продаја финансијског средства према уговору чији услови захтевају испоруку средства у оквиру временског ограничења које је опште успостављено прописима или конвенцијама на тржишту о коме је реч.

Резервисање

19.18

Обавеза са неизвесним роком доспећа и износом.

Реструктурирање

19.18

Програм који планира и контролише руководство, и битно мења:

- (а) делокруг пословања ентитета; или
- (б) начин на који се то пословање обавља.

Ретроспективна примена

3.7

Примена нове рачуноводствене политике на трансакције, друге догађаје и стања као да се та политика одувек примењује.

Ретроспективно преправљање

3.7

Исправљање признавања, одмеравања и обелодањивања износа елемената финансијских извештаја као да се претходни период никад није ни десио.

Ризик

ликвидности

30.8

Представља ризик да ће ентитет имати потешкоћа у прибављању финансијских средстава за измирење обавеза повезаних са финансијским инструментима.

Садашња вредност обавезе за дефинисана примања

25.10

Садашња вредност, без одузимања било ког средства плана, очекиваних будућих плаћања неопходних за измирење обавезе настале по основу рада запосленог у текућем и претходним периодима.

Сауговарач

11.4

Ентитет који обавља радове изградње у складу са уговором о изградњи

Сегмент

18.9

Јасно различита активност или група активности ентитета, за коју је прикладно да засебно објављује финансијске информације са циљем процењивања успешности ентитета у дотадашњем остварењу његових циљева и ради одлучивања о будућој расподели ресурса.

Спот девизни курс

4.10

Девизни курс за моменталну трансакцију.

Средства

1.7

Ресурси које ентитет контролише као резултат прошлих догађаја, од којих ентитет очекује да ће остварити будући прилив економских користи или услужног потенцијала.

Средства која се држе у фонду за дугорочна примања запослених

25.10

Средства (осим непреносивих финансијских инструмената издатих од стране извештајног ентитета) која:

- (а) држи ентитет (фонд) које је правно независан од извештајног ентитета и постоји искључиво ради плаћања или финансирања примања запослених и
- (б) доступна су ради употребе искључиво за исплату или финансирање примања запослених, нису доступна повериоцима извештајног ентитета (чак и у случају стечаја) и не могу се вратити извештајном ентитету сем уколико су:
  - преостала средства фонда довољна да задовоље све повезане обавезе у вези са примањима запослених на основу плана или за тај извештајни ентитет или су
  - та средства враћена извештајном ентитету ради надокнаде већ исплаћених примања запослених.

Средства плана

25.10

Обухватају:

- (а) средства која се држе у дугорочном фонду за примања запослених; и
- (б) полисе осигурања које се тичу истих.

Средство концесије за пружање услуга

32.8

Средство које се користи за пружање јавних услуга у уговору о концесији за пружање услуга које:

- (а) Обезбеђује корисник, и које
  - (i) корисник гради, развија или стиче од треће стране; или
  - (ii) је постојеће средство корисника; или
- (б) Обезбеђује давалац, и које
  - (i) је постојеће средство даваоца; или
  - (ii) је надоградња постојећег средства даваоца.

Ставка хеџинга

29.10

Средство, обавеза, утврђена обавеза, врло очекивана предвиђена трансакција или нето инвестиција у инострано пословање које (а) излаже ентитет ризику од промена фер вредности или промена будућих токова готовине и која је (б) назначена као предмет хеџинга (МРС-ЈС 29, параграфи 87–94 и АГ127–АГ130 Прилога А разрађују дефиницију о ставкама хеџинга).

Стечена примања запослених

25.10

Примања запослених која не зависе од будућег запослења.

Страна валута

4.10

Валута различита од извештајне валуте неког ентитета.

Трајање лизинга

13.8

Неопозиви период за који је корисник лизинга уговорио лизинг средства заједно са сваким будућим периодом у ком корисник лизинга има могућност да настави лизинг, са или без додатног плаћања, с тим што је на почетку лизинга извесно у разумној мери да ће корисник лизинга ту могућност искористити.

Трансакција повезаних страна

20.4

Пренос ресурса или обавеза између повезаних страна, без обзира на то да ли се терети ценом. Трансакције повезаних страна не обухватају трансакције са другим ентитетом који је повезана страна само због своје економске зависности од извештајног ентитета или државне управе чији је део.

**Трансакције
које нису
трансакције
размене**

9.11

Трансакције које нису трансакције размене. У трансакцијама које нису трансакције размене, ентитет или прима вредност од другог ентитета без директног давања приближно једнаке вредности у размену, или даје вредност другом ентитету без директног примања приближно једнаке вредности у размену.

**Трансакције
размене**

9.11

Трансакције у оквиру којих један ентитет прима средства или услуге, или има измирује обавезе давањем приближно једнаке вредности (првенствено у облику готовине, робе, услуга или коришћења средстава) директно другом ентитету.

**Тржишна
вредност**

15.9

Износ који се може добити продајом, или који треба платити ради стицања финансијског инструмента на активном тржишту.

Тржишни ризик

30.8

Ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати услед промене тржишних цена. Тржишни ризик се састоји од три врсте ризика: валутног ризика, ризика каматне стопе и других ризика од промене цене.

Трошак камате

25.10

Увећање садашње вредности обавезе за дефинисана примања током периода које настаје стога што су та примања за један период ближе измирењу.

**Трошак
прибављања**

16.7

Износ готовине или готовинског еквивалента, фер вредност и друга накнада дата за набавку неког средства у време његовог прибављања или изградње.

**Трошак
прошних услуга**

25.10

Промена садашње вредности дефинисаних обавеза за примања запослених на основу рада/услуга из претходних периода која настаје у текућем периоду, услед увођења или промене примања по

престанку запослења или других дугорочних примања запослених. Трошкови прошлих услуга могу да буду позитивни (када су примања увећана или промењена тако да је садашња вредност дефинисаних обавеза за примања повећана) или негативни (када су постојећа примања промењена тако да је садашња вредност дефинисаних обавеза за примања умањена).

**Трошак
текуће услуге**

25.10

Повећање садашње вредности утврђене обавезе за примања по основу рада запосленог у текућем периоду.

**Трошкови
отуђења**

21.14

Додатни трошкови директно приписиви отуђењу средства, осим трошкова финансирања и расхода пореза на добитак.

Трошкови позајмљивања

5.5

Камата и други настали расходи ентитета при позајмљивању новчаних средстава.

**Трошкови
продаје**

27.9

Инкрементални трошкови директно приписиви отуђењу средства, искључујући трошкове финансирања и порезе на добит. Отуђење може да се изврши путем продаје или расподеле без накнаде или за номиналну накнаду.

**Трошкови
текуће замене**

12.9

Трошкови које ентитет мора сносити уколико прибавља имовину на датум извештавања.

Трошкови трансакције

29.10

Инкрементални трошкови који се могу директно приписати стицању, емитовању или отуђењу неког финансијског средства или финансијске обавезе (видети МРС-ЈС 29, Прилог А, параграф АГ26). Инкрементални трошак је онај који не би настао да ентитет није стекао, емитовао или отуђио финансијски инструмент.

**Трошковни
метод**

6.7

Рачуноводствени метод којим се инвестирање евидентира према трошку прибављања. Инвеститор признаје приход од инвестиције само до износа примљеног по основу расподеле кумулираног суфицита ентитета у који је инвестирано, која се врши после датума стицања. Примања по основу расподеле која превазилазе такав

суфицит третирају се као повраћај инвестиције и признају се као смањење набавне вредности инвестиције.

Убирање/сакупљање

27.9

Одвајање производа од биолошког средства или престанак животних процеса неког биолошког средства.

Уговор о изградњи

11.4

Уговор или сличан обавезујући споразум специфично закључен ради изградње средства или комбинације средстава која су уско међусобно повезана или међузависна у смислу конструкције, технологије и функције или своје крајње сврхе или употребе.

Уговор о концесији за пружање услуга

32.8

Обавезујући споразум између даваоца и корисника у којем:

(а) Корисник користи средство концесије за пружање услуга ради пружања јавне услуге у име даваоца у одређеном временском периоду; и

(б) Корисник добија накнаду за своје услуге за време трајања уговора о концесији за пружање услуга.

Уговор о осигурању

15.9

Уговор којим се осигуратељ излаже идентификованом ризику губитка услед догађаја или околности насталих или откривених током одређеног периода, укључујући смрт (у случају исплате ануитета, преживљавање примаоца ануитета), болест, инвалидитет, нанете повреде, оштећења имовине или прекиде пословања.

Уговор о финансијској гаранцији

29.10

Уговор којим се од емитента захтевају одређене исплате којима се надокнађује губитак власника настао услед неизвршења плаћања одређеног дужника које је доспело у складу са првобитним или измењеним условима дужничког инструмента.

Уговор по фиксној цени

11.4

Уговор о изградњи којим сауговорач прихвата фиксну уговорну цену, или фиксну цену по јединици учинка, која је у неким случајевима предмет клаузула о повећању трошкова.

Уговор са накнадним увећањем трошка

11.4

Уговор о изградњи по коме се сауговорачу надокнађују дозвољени или другачије дефинисани трошкови, као и, у случају комерцијално заснованих уговора, додатни проценат ових трошкова или фиксна

накнада уколико је уговорено.

**Умањење
вредности**

21.14

Губитак будућих економских користи или потенцијала за пружање услуга, изнад систематског признавања губитка будућих економских користи или потенцијала за пружање услуга средства кроз амортизацију.

**Упоредива
основа**

24.7

Стварни износи презентовани на истој рачуноводственој основи, истој основи класификације, за исте ентитете и за исти период као и одобрени буџет.

**Употребна вредност имовине која не генерише
готовину**

21.14

Садашња вредност преосталог услужног потенцијала имовине

**Употребна вредност средства које генерише
готовину**

26.13

Садашња вредност процењених будућих токова готовине, који се очекују од континуираног коришћења средства и од његове продаје на крају корисног века трајања.

**Усвојени
буџет**

24.7

Овлашћење за издатке које се добија на основу закона, нацрта апропријације, владиних декрета и других одлука везаних за предвиђене приходе или приливе за буџетски период.

**Услови
за пренета средства**

23.7

Одредбе којима се захтева да будуће економске користи или услужни потенцијал садржани у средству буду потрошени како је назначено од стране примаоца, у супротном будуће економске користи или услужни потенцијал морају бити враћени преносиоцу.

Утврђена обавеза

29.10

Обавезујући споразум за размену одређене количине ресурса по одређеној цени на одређени будући датум или датуме.

**Учесник
заједничког улагања**

8.6

Страна у заједничком улагању која има заједничку контролу над тим заједничким улагањем.

**Учешћа
власника**

1.7

Будуће економске користи или услужни потенцијал које су ентитету дале екстерне стране, које не условљавају обавезе ентитета, а које одређују финансијско учешће у нето имовини/ капиталу тог ентитета, и које:

- (а) преносе право како на расподелу будуће економске добити или услужног потенцијала ентитета за време његовог трајања, у складу са одлукама власника или њихових представника, тако и на расподелу добити по основу вишка имовине у односу на обавеза у случају да престанка ентитета; и/или
- (б) се могу продати, разменити, пренети или откупити.

Фер вредност

9.11

Износ за који се неко средство може разменити, или обавеза измирити, између познатих, вољних страна у оквиру независне трансакције.

**Фер вредност умањена
за трошкове продаје**

21.14

Износ који се може добити продајом неког средства у независној трансакцији између обавештених, вољних страна, умањен за трошкове отуђења.

Финансијска обавеза

Примењује се

за период закључно са 31. децембра 2012.

15.9

Свака уговорна обавеза којом се:

- (а) даје готовина или друго финансијско средство другом ентитету; или
- (б) размењују финансијски инструменти са другим ентитетом под условима који су потенцијално неповољни.

Ентитет може имати уговорну обавезу коју може измирити или плаћањем финансијских средстава или сопственим власничким хартијама од вредности. У том случају, ако број власничких хартија од вредности потребних за измирење обавезе варира са променама њихове фер вредности, тако да је укупна фер вредност плаћених власничких хартија од вредности увек једнака износу уговорне обавезе, ималац обавезе није изложен добитку или губитку насталом услед флукуације цена власничких хартија од вредности. Таква обавеза се рачуноводствено обухвата као финансијска обавеза ентитета.

Финансијска обавеза

Примењује се

за период

од 1. јануара 2013.

28.9

Свака обавеза која је:

- (а) уговорна обавеза
  - (i) давања готовине или другог финансијског средства другом ентитету;

или

- (ii) размењивања финансијских средстава или финансијских обавеза с другим ентитетом према условима који су потенцијално неповољни за ентитет; или
- (б) уговор који ће бити или може бити измирен инструментима сопственог капитала ентитета и који је:
- (i) недериватни, за који ентитет јесте или може бити у обавези да достави променљив број инструмената сопственог капитала ентитета; или
  - (ii) дериватни, који ће бити или може бити измирен другачије, а не разменом фиксног износа готовине или другог финансијског средства за фиксни број инструмената сопственог капитала ентитета. За ову потребу, инструменти сопственог капитала ентитета не обухватају финансијске инструменте са правом поновне продаје емитенту класификоване као инструменте капитала у складу са параграфима 15 и 16, инструменте који ентитету намећу обавезу да другој страни преда сразмерни део нето имовине ентитета само при ликвидацији и који су класификовани као инструменти капитала у складу са параграфима 17 и 18 или инструменти који су уговори за будуће примање или давање инструмената сопственог капитала ентитета.

Изузетно, инструмент који испуњава дефиницију финансијске обавезе се класификује као инструмент капитала уколико има сва обележја и испуњава све услове дате у параграфима 15 и 16 или параграфима 17 и 18.

Финансијска средства расположива за продају

29.10

Недериватна финансијска средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована као (а) зајмови и потраживања (б) инвестиције које се држе до доспећа или (ц) финансијска средства назначена по фер вредности кроз биланс успеха.

Финансијски инструмент

Примењује се
за период

од 1. јануара 2013.

28.9

Сваки уговор на основу кога настаје финансијско средство једног ентитета и финансијска обавеза или инструмент капитала другог ентитета.

Финансијски инструменти

Примењује се
за период **закључно**
са 31. децембра 2012.

15.9

Сваки уговор на основу ког настаје финансијско средство једног ентитета и финансијска обавеза или инструмент капитала другог ентитета.

Купопродајне уговоре који дају право било којој уговорној страни да измири обавезе у готовини или другим финансијским инструментом рачуноводствено се обухватају као финансијски инструменти са изузетком купопродајних уговора: (а) који су закључени и настављају да испуњавају захтеве ентитета у вези са набавком, продајом или употребом, (б) који су назначени за те сврхе на почетку, и (ц) за које се очекује да ће бити измирени испоруком.

Финансијски

лизинг

13.8

Лизинг којим се преносе суштински сви ризици и користи који су повезани са власништвом над неким средством. Право својине се може, али не мора пренети.

Финансијско средство

Примењује се за период закључно са 31. децембра 2012.

15.9

Било које средство које је:

- (а) готовина;
- (б) уговорно право на примање готовине или другог финансијског средства од другог ентитета;
- (ц) уговорно право на размену финансијских инструмената са другим ентитетом под условима који су потенцијално повољни; или
- (д) инструмент капитала другог ентитета.

Финансијско средство

Примењује се за период од 1. јануара 2013.

28.9

Свако средство које је:

- (а) готовина;
- (б) инструмент капитала другог ентитета;
- (ц) уговорно право
- (i) примања готовине или другог финансијског средства од другог ентитета; или
- (ii) размене финансијских средстава или финансијских обавеза с другим ентитетом под условима који су потенцијално повољни; или
- (д) уговор који ће бити или може бити измирен инструментима сопственог капитала ентитета и који је:
  - (i) недериватни, за који ентитет јесте или може бити у обавези да прими променљив број инструмената сопственог капитала ентитета; или
  - (ii) дериватни, који ће бити или може бити измирен другачије него разменом фиксног износа готовине или другог финансијског средства за фиксни број инструмената сопственог капитал ентитета. За ову потребу, инструменти сопственог капитала ентитета не обухватају финансијске инструменте са правом поновне продаје емитенту класификоване као инструменти капитала у складу са параграфима 15 и 16, инструменте који ентитету намећу обавезу да другој страни преда сразмерни део нето имовине ентитета само при ликвидацији и који су класификовани као инструменти капитала у складу са параграфима 17 и 18 или инструменти који су уговори за будуће примање или давање инструмената сопственог капитала ентитета.

Финансијско средство или финансијска обавеза по фер вредности кроз суфицит или дефицит
29.10

Финансијско средство или финансијска обавеза која задовољава било који од следећих услова.

(а) класификовано је као оно које се држи ради трговања. Финансијско средство или финансијска обавеза се класификује као оно које се држи ради трговања ако је:

- (i) стечено или настало првенствено ради продаје или поновне куповине у блиској будућности;
  - (ii) при почетном признавању део портфеља идентификованих финансијских инструмената којима се заједно управља и за које постоји доказ о недавном актуелном моделу краткорочног остварења добити; или
  - (iii) дериват (осим деривата који је назначен и ефективан инструмент хеџинга).
- (б) после почетног признања назначен је од стране ентитета по фер вредности кроз суфицит или дефицит. Ентитет може вршити ово назначивање само када то дозволи параграф 13, или када то резултира релевантнијим информацијама, будући да се
- (i) елиминише или у значајној мери отклања недоследност одмеравања или признавања (што се понекад назива “рачуноводствена неусаглашеност”) која би иначе настала услед одмеравања средстава или обавеза или признавања добитака или губитака по различитим основама; или
  - (ii) групом финансијских средстава, финансијских обавеза или обома се управља и њихове перформансе се процењују на основу фер вредности, у складу са документованим стратегијом управљања ризиком или инвестирања, и информације о групи се интерно сачињавају према тој основи за кључне руководиоце ентитета (као што је дефинисано у МРС-ЈС 20, *Обелодањивања повезаних страна*), на пример за управни одбор или генералног директора ентитета.

Функционална валута

4.10

Валута примарног економског окружења у ком ентитет послује.

Чланови уже породице

20.4

Блиски рођаци неког лица или чланови породице лица, за које се може очекивати да ће утицати, или бити под утицајем тог лица, у пословним везама са односним ентитетом

Штетни (онерозни) уговор

19.18

Уговор о размени средстава или услуга по ком неизбежни трошкови испуњења обавеза према уговору превазилазе економске користи или услужни потенцијал за које се очекује да ће бити примљени према том уговору.

---

^квалификујућа полиса осигурања није нужно уговор о осигурању (видети релевантне међународне или националне стандарде који се баве уговорима о осигурању)